

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש



במדבר

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כג

(תרגום הפשי)



יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים וארבע לבריאה

שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לזכות
התגלותו של הרבי מלך המשיח

*

נתרם ע"י

הרוצה בעילום שמו

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner

In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*

To Dedicate This Publication

In Honor Of Your Family Or A Loved One

For More Info. Call:

(718) 753-6844 or (323) 934-7095

or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלילה".

מעייני חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

הקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

א. „ואלה תולדות אהרן ומשה“

מן הפסוקי „ואלה תולדות אהרן ומשה ביום דבר ה' את משה בהר סיני“ מצטט רש"י את המילים „ואלה תולדות אהרן ומשה“, ומפרש: „ואינו מזכיר אלא בני אהרן², ונקראו תולדות משה לפי שלמדן תורה, מלמד שכל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו“.

וכפי שהמפרשים³ מסבירים מדוע מתאים לומר זאת דוקא על בני אהרן, למרות שמשה לימד תורה את כל ישראל – כי משה לימד אותם בנפרד, ולפני שלימד את כל ישראל, כפי שכבר ציין רש"י לפני כן, בסוף פרשת תשא⁴ את ה„סדר משנה“.

וכיון שמשה לא היה חייב בכך. ואדרבה, כיון שהוא כבר למד לפני כן עם אהרן, הרי אהרן כבר חייב⁵ ללמד את

(1) פרשתנו ג, א.

(2) אין כוונת רש"י ב„ואינו מזכיר אלא בני אהרן“ למה לא נמנו גם בני משה – כי: כאן מדובר רק ב„בני אהרן“ (כי כאן נוגע ענין הכהונה, כמשנת בלקו"ש ח"ג ע' 9 בהערה), והקושיא להיפך: למה נאמר „ואלה תולדות .. ומשה“ – וראה רמב"ן כאן דבני משה נכללו להלן בפרשה ג, כו ואילך.

(3) ראה גר"א שפ"ח ומשכיל לודו כאן. ובדבק טוב באו"א קצת (ראה לקמן הערה 22).

(4) לד, לב. – להעיר, ששם נזכרו רק אלעזר ואיתמר ולא נדב ואביהוא. אבל ראה פרש"י יתרו יח, כג. וראה חדא"ג מהרש"א דלקמן הערה 19. ואכ"מ.

(5) ועפ"ז מובן דיוק לשון רש"י „המלמד את בני חבירו“ – כי מהענין „[אהרן ומשה] שממנו נלמד – מוכרח רק „בן חבירו“, היינו חבירו כמותו (ראה גם עין לע"ז סנה' יט, ב), שגם לחבירו ישנה האפשרות ללמד את בנו, וכשהוא מלמדו⁶ עושה לפנים משורת הדין, ולכן נותנים לו שכר ד, כאילו ילדו; משא"כ המלמד בנו של אחד שאינו חבירו (היינו שאינו כמותו, שאינו יכול ללמד את בנו), או המלמד יתום וכיו"ב (שאינו – לפנים משורת הדין) – אין לו השכר

בניו⁶. לפיכך קבל על כך משה שכר מיוחד, ש„מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו“.

לאחר מכן ממשיך רש"י בפירושו: „ביום דבר ה' את משה, נעשו אלו התולדות שלו שלמדן מה שלמד מפי הגבורה“.

מהי כוונת רש"י בהוסיפו ב„דבור המתחיל“ השני את ההסבר הזה? – הרי הוא כבר הזכיר ענין זה ב„דבור המתחיל“ הראשון: „שלמדן תורה .. מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו“?

מסבירים המפרשים⁷, שמתעוררת אצל רש"י שאלה לגבי המשך הפסוק: כיצד מתאימות המילים „ביום דבר ה' את משה“ לבוא כהמשך ל„ואלה תולדות אהרן...“? ועל כך מפרש רש"י, שהמילים „ביום דבר ה'...“ אינן מהוות המשך ל„ואלה תולדות אהרן“, אלא ל„ואלה תולדות... (ו)משה“: כי בני אהרן נקראים (גם) „תולדות משה“ משום ש„למדן תורה“, כפי שאומר רש"י ב„דבור“ הקודם, ולכן מודגש בפסוק מיד, שענין זה התחדש „ביום דבר ה' את משה“, שאז „למדן מה שלמד מפני הגבורה“.

אך, לכאורה, תמוה מדוע נאמר בפסוק „ביום דבר ה' את משה“, והרי, לכאורה, משה לימד את בני אהרן תורה גם במשך התקופה שלאחר „ביום דבר ה' את משה“.

ד, כאילו ילדו** [באהבת איתן לע"ז סנהדרין (שם) כתב להיפך, דאפילו בני אהרן (שלא ה' מחוייב ללמדם) נק' תולדותיו, ומכש"כ אחרים שמחוייב ללמדם. וראה פני דוד פרשתנו עה"פ. עין יעקב שם].

(6) היינו הלימוד עם בני אהרן בפ"ע, שזה חיובו של אהרן דוקא; ולכן זה שמשה למדן תורה בפ"ע (לא ביחד עם כל העם) הו"ע של לפנים משורת הדין.

[אבל מ"ש במשכיל לודו, שמצד זה גופא שהקדימם לכל ישראל נק' בניו (כי מצוה להקדים בנו, ע"ש – צ"ע, דא"כ למה לא נק' גם אהרן והוקנים תולדות משה? ועכצ"ל שרק בני אהרן שעצם הלימוד עמם (בפ"ע) ה' ענין של לפנים משורת הדין (מכיון שכבר למד לפניו עם אהרן אביהם) נק' תולדותיו. וראה לקמן הערה 34].

(7) רא"ם, ז' הוכרז, גר"א ועוד כאן.

** אזלי י"ל שזוהו עוד סוג – „אשר עשו (בחרן)“ (רש"י לך יב. ה). אבל ראה לקמן הערה 36.

ודוחק לומר, שמושה לימד את בני אהרן באופן מיוחד, שמושם כך הם נעשו תולדות משה, רק ב„סדר משנה“ שהתחיל רק למחרת יום הכפורים¹⁶, אך לא לפני כן –

כי הסיבה לסדר זה של הלימוד בכלל, ושל הלימוד המיוחד עם בני אהרן בפרט קיימת במלואה גם לפני מחרת יום הכפורים. וכפי שמוכח מפסוקנו, שכבר „ביום דבר ה' את משה בהר סיני“ – בששי (שביעי) בסיון¹⁷ – כבר לימד משה את בני אהרן בנפרד¹⁸, שהרי אז הם נעשו „תולדות שלו“. ולכן סביר לומר שגם לפני מתן תורה¹⁹ לימד אותם משה באותו אופן כלאחר מכן.

ב. הדיוקים בלשון רש"י

בנוסף לכך יש להבין מספר דיוקים בלשונו של רש"י, ומהם:

(א) מלשון רש"י ב„דבור“ הראשון „מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו“ מובן, שאין הכוונה שהם נעשו תולדותיו, אלא שזה רק ענין של שחר, שנחשב לו „כאילו ילדו“. לעומת זאת, ב„דבור“ השני אומר רש"י: „נעשו אלו התולדות שלו“?

ותמיהה זו אף קשה יותר: המקור של פירוש רש"י זה הוא בגמרא²⁰ ושם נאמר „כל המלמד... מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו, שנאמר ואלה תולדות אהרן ומשה.. ומשה לימד, לפיכך נקראו על שמו“, ואילו רש"י מוסיף כאן על דברי הגמרא, ואינו אומר רק „ונקראו²¹ תולדות משה“, אלא אף „נעשו אלו התולדות שלו“.

16) ראה רש"י תשא לד, כט.

17) רש"י יתרו יט, טו.

18) אבל ראה הערה 8.

19) ולהעיר מהמפורש בקרא (משפטים כד, א. ועד"ז שם, ט) – ועוד לפני מית' (רש"י שם א) – „אתה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל“ (נ"ד „סדר המשנה דס"פ תשא). והרי שם איירי בשייכות לענין של תורה (ראה שם ג"ד וברש"י שם. רש"י שם, ז). ובחז"ל ג מהרש"א עירובין שם, דסדר משנה נסמך אקרא זה. ולהעיר מפרש"י ר"פ מטות ובמפרש"י שם. 20) סנהדרין יט, ב. וראה גם תיב"ע לקמן פסוק ג (וגם שם: ואתקרין על שמר').

21) ועד"ז בפרש"י שוועתק לקמן בפנים (ס"ג) „שהתלמידים קרוים בנים“.

ואדרבה: עיקר לימוד התורה עם ישראל בכלל, ובמיוחד עם בני אהרן, רק התחיל⁸ למחרת יום הכפורים, לאחר שלש פעמים של „ארבעים יום“, אשר שהה משה בהר – יותר מאשר ארבעת החדשים מאז „יום אשר דבר ה' אל משה בהר סיני“.

את זאת מתרצים המפרשים בשני אופנים: (א) משמעות המילים „ביום דבר“ כאן היא „מיום דבר“, כמו בפסוק⁹ „והגותר בכשר ובלחם“, שמשמעותו: מן הבשר והלחם¹⁰. (ב) על ידי דיוק הלשון „ביום“ באה התורה להבהיר, ש„אפילו לא למדו רק דבר אחד נעשו אליו תולדות“¹¹.

אך, בנוסף לכך ששני תירוצים אלו דחוקים בעצמם, קשה לומר שזוהי כוונת רש"י, כי¹²:

(א) מדוע חשוב להדגיש מתי התחילו בני אהרן להיות תולדות משה, על ידי ש„למדן תורה“¹³?

(ב) והעיקר: משה לימד את בני ישראל תורה אף לפני מתן תורה, לפני „יום דבר ה' אל משה בהר סיני“, כפי שמפרש רש"י¹⁴, ש„במרה נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו בהם“. ויותר מכך: כבר במצרים צוה הקדוש־ברוך הוא כמה וכמה דינים, כמסופר בפרשת בא¹⁵, אשר אותם מסר ולימד משה את בני ישראל. ואם כך, מדוע נעשו בני אהרן לתולדות משה רק „ביום דבר ה' את משה בהר סיני“, ולא לפני כן?

8) וברא"ם כאן: לא שבאותו יום עצמו שדבר הש"י עם משה בהר סיני למדן ונעשו תולדותיו. אבל ראה לקמן בפנים סוף סעיף ה ובהערה 42.

9) צו ה, לב.

10) רא"ם כאן.

11) גו"א כאן.

12) וגם: זה שנאמר כאן „ביום דבר ה' את משה בהר סיני“ אפשר לפרש שהוא הקדמה למש"נ אח"כ „וימת נדב ואביהוא גו" (ראה רשב"ם, ראב"ע, רמב"ן ועוד כאן).

13) לכאורה אפ"ל שכונת הכתוב לרמוז דוה שנק' תולדות משה שייך לענין התורה (ביום דבר ה' את משה בה"ס). אבל אא"פ לפרש כן כונת רש"י, דא"כ לא הו"ל לרש"י לכפול פירושו בד"ה בפ"נ, כ"א להעתיק התיבות ביום.. בה"ס בד"ה שלפנ"ו. ומאריכות ל' רש"י (בד"ה השני) מוכח שכונתו להוסיף ענין חדש.

14) בשלח טו, כה. וראה גם רש"י משפטים כד, ג.

15) יב, ב ואילך. שם, מג ואילך. יג, א ואילך.

לעילוי נשמת

ותיק וחסיד אי"א עוסק בצ"צ באמונה

מסור ונתון לעשות צדקה וחסד

בעל מעשים ומרץ ורב פעלים

הרה"ח התמים ר' שניאור זלמן ע"ה

בן הרה"ח התמים ר' יצחק אלחנן הלוי הי"ד

שגלוב

מקושר מאוד לכ"ק אדמו"ר מה"מ מליובאוויטש

ממיסדי ומנהלי הארגון "פרי"

לקרב את היהודים עולי רוסיא לאביהם שבשמים

ולהכניסם בבריתו של אאע"ה

המדריך והמשפיע שלהם ורבים השיב מעון

הפיץ תורה ע"י שיעוריו הרבים

ממנהלי ופעילי מבצע תפילין וכו'

השקיע כוחות רבים לטובת שכונת המלך

ולחיזוק כבוד רבני ליובאוויטש

זכה להעמיד דורות חסידים ואנשי מעשה

נפטר בשם טוב

כ"א תמוז ה'תשס"ו

ת' נ' צ' ב' ה'

(ב) מדוע מאריך רש"י בלשונו ואומר „(שלמדן) מה שלמד מפי הגבורה” – רש"י צריך היה לומר בקצרה, וכפי שהוא אכן אומר בקטע הראשון „שלמדן תורה”²²?

אף אם נאמר, שמשום שבפסוק מופיע הניסוח „ביום דבר ה' את משה”, לכן מדגיש גם רש"י בהתאם לכך שהוא למד עמם את מה שאמר לו הקדוש־ברוך־הוא עדיין אין הכל ברור: אם כך, מדוע משנה רש"י מלשון הפסוק ומשמעותו, ואומר (א) „מה שלמד”, ולא – „מה שמע”, (ב) „מפי הגבורה”, ולא „מפי ה'”, וכדומה?

ג. בני אהרן – תולדות משה ממשי

ההסבר לכך הוא:

רש"י אינו יכול להסתפק בפירוש „כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו”, כי בפסוק נאמר „ואלה תולדות אהרן ומשה”:

אילו היה כתוב בפסוק רק „תולדות משה”, נתן היה לומר, שהתורה משתמשת במילה „תולדות” במשמעותה המושאלת²³, שעל ידי ש„למדן תורה”, לכן „מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו”. כפי שרש"י כבר פירש לפני כן על הפסוק²⁴ הנאמר אודות אברהם „הנפש אשר נעשו בחרן – שהכניסן תחת כנפי השכינה... ומעלה עליהם הכתוב כאילו עשאו”. ובדומה לכך מפרש רש"י בפסוק מאוחר יותר²⁵ – בקשר ללימוד התורה, כבפסוקנו: „ושננתם לבניך, אלו התלמידים, מצינו בכל מקום

22 בדבק טוב כאן מפרש שכונת רש"י שלמדן לא רק המצות לבד כ"א „כל מה שלמד מפי הגבורה”, ובוה מרתך רש"י למה רק בני אהרן נק' תולדות משה, כי לשאר בני אמר רק המצות לבד.

אבל (נוסף על זה שעדיין אינו מתורץ הדיוק דלקמן): ב„סדר המשנה” דס"פ תשא מוכח שגם לשאר העם אמר לא רק המצות לבד כ"א מה ש„למד מפי הגבורה”. וראה המשך לשון רש"י „נמצא ביד כל העם א' כו' ביד בני אהרן שלשה כו'”.

23 ראה גם שמות ב', י' רש"י וישב לו, יו"ד. ס"פ ויחי. ולהעיר מבראשית ד', כ"א (וברש"י). פרש"י ר"פ נח. ועוד.

24 לך יב, ה.

25 ואתנתן ו, ז. וראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"ט ע' 34

34 ואלך (ועיי"ש החידוש בפרש"י שם לגבי פרש"י דפרשתנו).

שהתלמידים קרויים בנים”. אך כאן נאמר „ואלה תולדות אהרן ומשה”: התורה מזכירה את שניהם ביחד, ש„ואלה” הם תולדותיו של משה בדיוק כפי שהם תולדות אהרן. ותמוה: כיצד אפשר להשוות בין היותם תולדות אהרן – שעצם מציאותם היא תולדה של אהרן – לבין היותם תולדות משה עקב לימוד תורה עמם, שלמרות כל המעלה הגדולה שבכך, בכל זאת, לכאורה, אין כאן חידוש בעצם מציאותם, ואפשר לומר על כך רק „מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו”?

ומסביר רש"י, שאת זאת מבהיר הפסוק באמצעות הוספת המילים „ביום דבר ה' את משה”: מילים אלו מדגישות, שהתורה שלימד משה את בני אהרן היתה „מה שלמד מפי הגבורה”, ולכן גרם לימוד זה לחידוש מיוחד ולגבורה, ש„נעשו אלו התולדות שלו”²⁶. היה זה לימוד אשר שינה את עצם מציאותם, ברוחניות, עד כדי כך שהם נעשו באמצעותו „תולדות משה”, כדלהלן.

ד. „מפי הגבורה” – חידוש מהותי בישראל

כהכנה למתן תורה, אמר הקדוש־ברוך־הוא למשה למסור לישראל: „ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים... ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש”²⁷.

כלומר, מתן תורה וקבלת התורה גרמו לשינוי מהותי בעצם מציאותם של ישראל: לפני כן הם היו כ„כל העמים”, ועל ידי מתן תורה נעשו ישראל שונים ומיוחדים, „סגולה מכל העמים” – „ממלכת כהנים וגוי קדוש”.

לכן התגלה הקדוש־ברוך־הוא לישראל במתן תורה בגבורה – „קולות .. לפידיים .. קול

26 ומה שלא כתב רש"י ענין זה תיכף בדיבור הראשון (לאחרי כתבו „ונקראו תולדות משה”) – כי „כנ"ל, ענין זה מוסבר בהמשך הפסוק „ביום דבר ה' את משה” (וב' הדיבורים ברש"י באים בהמשך זל"ז).

ומה שמביא „מלמד שכל המלמד כו' כאילו ילדו” בדיבור הראשון – ראה לקמן הערה *45.

27 יתרו יט, ה'.

צורך והכרח להגדיל ולהרחיב עוד יותר את „בית רבינו”, ועד להגדלה והרחבה שהיא באופן דפריצת גדר, „פרצת” (בגימטריא 770), כמו בנין בית חזק³².

וע"פ האמור לעיל ע"ד גודל העילוי ה„בית רבינו שבבבל” – ש„נסע מקדש וישב שם”, והוא מקום המקדש גופי' דלעתיד, ועד שבו יתגלה מקדש העתיד ומשם יחזור לירושלים – מובן גודל הזכות דכאו"א מישראל להשתתף בגופו ובממונו³³ (וכל המרבה הרי זה משובח) בבניית „בית רבינו שבבבל”, כהכנה לירידת והתגלות מקדש העתיד תיכף ומיד ממש.

(קונטרס בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל - סה"ש תשנ"ב ע' 465)



32) ועד להנחת אבן פינה.

[בערב ח"י אלול שנת תשמ"ח נערכה הנחת אבן פינה (להגדלת והרחבת) בית הכנסת ובית המדרש דליובאוויטש שבליובאוויטש, במעמד כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהניח האבן פינה בידי הק'. המו"ל].

33) ע"ד ובדוגמת בית המקדש – ש„הכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם כו” (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א הי"ב).

פרץ, ודרשו חז"ל²³ "זה משיח, שנאמר²⁴ עלה הפורץ לפניהם"²⁵.

... בשלימות דמספר שבע (שבע מאות ושבעים) נרמזת גם שלימות עבודתו של רבינו במשך כל ימי חייו, שבע עשירות שנים, שבעים שנה (תר"ם – תש"י), ועד לגמר ושלימות עבודתו בעשור השביעי בחצי כדור התחתון (מהבית שמספרו שבע מאות ושבעים), כולל גם המשך העבודה בשנים שלאח"ז ע"י דור השביעי, "כל השביעיין חביבין"²⁶ – שעי"ז נעשית השלימות דמעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות בכל שבעת הארצות שבעולם, ותיכף ומיד "יוסיף אדני שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'", עי"ו ש"פרצת (בגימטריא שבע מאות ושבעים) עליך פרץ", "עלה הפורץ לפניהם".

ובכל זה ניתוסף הדגשה יתירה בתקופה האחרונה:

העבודה דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה מ"בית רבינו" (770) הולכת ונמשכת וביתר שאת וביתר עוז גם לאחרי (עשר שנים האחרונות ב)חיים חיותו בעלמא דין, יותר מארבעים שנה (תש"י – תש"נ), באופן ד"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"²⁷, ונמצא, ש"בית רבינו" (770) הוא בבחינת "תלפיות", "תל שכל פיות פונים בו"²⁸, יותר מיובל שנים (ת"ש – תש"נ), "עד עולם"²⁹.

וענין זה מודגש עוד יותר כשרואים במוחש שהולך וניתוסף ביתר שאת וביתר עוז במספר בני"ש שבאים ל"בית רבינו", "ברוב עם הדרת מלך"³⁰ (כולל גם "מאן מלכי רבנן"³¹, ובפרט נשיא (מלך) הדור), ונעשה

23) אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספ"ה ובפרש"י.

24) מיכה ב, יג.

25) ולהעיר, ש"בית משיח" בגימטריא "פרצת" (770). ודו"ק.

26) ויק"ר פכ"ט, יא. וראה ד"ה באתי לגני השי"ת בתחלתו. ובארוכה – ד"ה זה תשי"א.

27) תבוא כט, ג.

28) ברכות ל, א.

29) שמואל"א א, כב ובפרש"י. ירושלמי ברכות פ"ד ה"א. וראה קידושין טו, א. מכילתא

ופרש"י משפטים כא, ו.

30) משלי יד, כה.

31) ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רנג, ב – ברע"מ.

השופר²⁸ – וכך נגרם שינוי מהותי בישראל²⁹. ושמיעת הדברות היתה "מפי הגבורה"³⁰.

ומכך שהענין של "והייתם לי סגולה..." קשור למתן תורה ותלוי ב"ושמרתם את בריתי" – "שמירת התורה"³¹ – מובן, שכך זה של מתן תורה המאפשר שינוי במהותם של ישראל, ניתן והוחדר בתורה.

וזהו המשמעות של הדיוק בלשונו של רש"י – "שלמדן מה שלמד מפי הגבורה": כיון שה"תורה שלמדן", את בני אהרן במיוחד, היתה "מה שלמד מפי הגבורה" – ש"משה בעצמו שמע ולמד זאת מהקדוש ברוך הוא – הרי היה בתוכה בגלו³² כה"גבורה" של מתן תורה³³, אשר בכחו לשנות את מהותם של ישראל. ולכן³⁴, נעשו אלו התולדות שלו, כי לימודו חידש "הולדה" רוחנית.

ה. נעשו... התולדות" דוקא ב"יום דבר ה'..."

לפי האמור לעיל, ש"ואלה תולדות ..

28) שם כ, טו וברש"י שם. ועוד.

29) להעיר מ"הגבורה", שלא ה' בהם אחד סומא כו' אלם כו' חרש רש"י יתרו שם. ובתחלת הדיבור הא' אשר הוצאתיך מאמצ"ש שה' ביד חזקה.

30) רש"י יתרו יט, יט. שלח טו. כב.

31) רש"י יתרו יט, ה.

32) להעיר מעירובין נד, ב: כיון דמשה מפי הגבורה שמע מסתייעא מלתי'.

33) ומה שמשמיט רש"י (בהד"ה) תיבות, "בהר סיני" – דלכאורה, מכיון שעיקר ההדגשה היא שהוא הדיבור דמ"ת, הו"ל לרש"י להעתיק תיבות אלו (לשלו דייבור ה' למשה שקודם מ"ת) – הוא כדי לשלול, "בהר סיני" שקודם שמיעה מפי הגבורה" (כל קאפ' יט בפ' יתרו).

34) ע"פ המבואר בפנים יתוסף ביאור בזה שאהרן לא נכלל בתולדות משה – כי [נוסף לזה ש"משה הי' מחוייב ללמדו – הנה אפילו את"ל שבוה שהקדים אהרן לכל העם (רש"י ס"פ תשא) ה' ענין של לפני משרת הדין (וראה לעיל הערה 6), מ"מ] באהרן לא שייך לומר שנק' תולדות משה. כי לאהרן נתייחד הדיבור שנאמר לו פרשת תווי יין (רש"י שמיני יו"ד, ג), וא"כ מאז ואילך (כיון שהלימוד מפי גבורה הוא עליו גדול לגבי הלימוד מפי משה) – לא נקרא תולדות משה (דבכלל מאתיים מנה)*.

(* בדוגמא לזה שבני אהרן נקראו רק תולדותיו – ולאח"ז ניתוסף, ומשה" (אלא שבוה אין שייך בכלל מאתיים כו, כי הם בב' ענינים שונים, אהרן – לידה גשמית, ומשה – לידה רוחנית).

(ו)משה" איננו ענין של "כאילו ילדו", אלא זה בדומה ל"תולדות אהרן", באופן ש"נעשו אלו התולדות שלו" – ניתן להבין מדוע מדייקת כאן התורה ואומרת "ביום דבר ה' אל משה". ולא "מיום...":

בדיוק כשם שבהולדה גשמית לא ייתכן לומר שההולדה חוזרת ונשנית פעמים רבות – ההולדה נעשית ברגע הראשון, ולאחר מכן ישנה רק הגדילה של הולד מקטנות לגדלות.

וכך גם לגבי "הולדה" רוחנית: עצם הענין ש"נעשו אלו התולדות שלו" התרחש "ביום דבר ה' את משה" – בלימוד הראשון שלימד משה את בני אהרן באופן מיוחד את התורה, "שלמד מפי הגבורה". לימוד התורה של משה עם בני אהרן לאחר מכן לא היה באופן שבאמצעותו, נעשו אלו התולדות שלו, והיתה בו רק המעלה של "כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו", כדלהלן בסעיף ז'.

אך לפי זה אין מובן: הרי במתן תורה שמעו כל ישראל, ובני אהרן בתוכם, מפי הגבורה את עשרת הדברות, כפי שנאמרו בדבור אחד, ולאחר מכן את שתי הדברות של "אנכי ו", לא יהיה לך³⁵. ואם כך, כבר נוצרה אצל כל ישראל, ובני אהרן בתוכם, "הולדה" הרוחנית שעל ידי שמיעת הדברות "מפי הגבורה". וכיצד ניתן אפוא לומר, שבני אהרן נעשו תולדות משה על ידי ש"משה חזר בפניהם לאחר מכן בנפרד מה שהוא שמע, מפי הגבורה"?

לכן מדייק רש"י ואומר "שלמדן מה שלמד מפי הגבורה": כדי שתתרחש ההולדה הרוחנית שעל ידי התורה אין די ב"שמיעה" בלבד³⁶ – שמיעת הדברות³⁷ על ידי ישראל מפי הקדוש ברוך הוא בעצמו, אלא התורה צריכה להילמד להיקלט³⁸ אצל השומע. ואת זאת פעל משה על

35) רש"י יתרו כ, א. שם יט, יט.

36) גם שמיעה שתוכנה – קבלה ע"ע לעשות מה שמצווה. ו"ל שורה הסוג ד, הנפש אשר נעשו" ע"י ש, הכניסן תחת כנפי השכינה" (ראה לעיל שוה"ג הב' להערה 5).

37) כדיוק לשון רש"י שם יט, יט, "לא שמעו מפי הגבורה" (ועד"ו ברש"י שלח טו, כב). וראה רש"י יתרו כ, א: עונין על הן הן כו'.

38) ראה פרש"י יתרו יט, ה) עה"פ ועתה אם שמעו.

ידי ש, למדן מה שלמד³⁹ מפי הגבורה. משה לא רק דיבר את שמונת הדברות האחרים לישראל⁴⁰, אלא הוא לימד אותם⁴¹ את כל עשרת הדברות עם כל הלכותיהם ופרטי דיניהם⁴². וכיון שהוא לימד זאת בני אהרן בנפרד, לכן „נעשו אלו התולדות שלו“.

1. הלימוד עם בני אהרן – לפנים משורת הדין

על הסבר זה יש, לכאורה, לשאול: אילו היינו אומרים ש„מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו“ בתור שכר בלבד, משום שמה לימד את בני אהרן תורה, ניתן היה להבין מדוע דוקא בני אהרן נקראים תולדות משה, למרות שמה לימד תורה את כל ישראל – כי, כאמור לפני כן, דוקא הלימוד עם בני אהרן היה לפנים משורת הדין, שעל זאת מקבלים שכר מיוחד.

אך לפי ההסבר שהובא לעיל, שאין זה שכר בלבד אלא „נעשו אלו התולדות שלו“, כי על ידי ש, למדן מה שלמד מפי הגבורה התרחשה „הולדה“ רוחנית, אין מובן: בכך אין, לכאורה, שום הבדל אם חייבים ללמד את הוולת, או עושים זאת לפנים משורת הדין. וכיון שבפועל לימד משה את כל ישראל „מה שלמד מפי הגבורה“, צריכים היו כל ישראל להיות „נעשו תולדות משה“.

(39) כפרש"י תשא (לא, יח). „חזרין ושונין את ההלכה כו“.
ואף ששם המדובר בארבעים יום הראשונים כשעלה לקבל הלוחות (ולא „ביום דבר ה' את משה“) – מ"מ, מזה הוכחה שהקב"ה ה' שונה עם משה (ולא שלמד מעצמו) ההלכה דציוויו (לאחר שציווהו – עכ"פ בנפרד) עם מרע"ה. וא"כ פשיטא שהי' כן בעשה"ד ג"כ.

(40) רש"י יתרו יט, יט.

(41) להעיר מואתחנן ה, כד וברש"י שם „ללמוד ממני“.

שם, כח.
(42) ועד"ו נמסר לבני ביום זה הפרשה (שהיא המשך תיכף למית), אתם ראייתם גו' לא תעשו גו' (יתרו כ, יט ואילך).

[עפמ"שכ בתניא פל"ד, מיד* – גם תרומה ותצוה נאמר לישראל אז, אבל אין כן דעת רש"י (תשא לא, יח. לג, יא)].

(* ואתי לכאורה כדעת הוזהר (ח"ב רכז, א) דגם נדבת המשכן היתה לפני חטא העגל. ואכ"מ.

ההסבר לכך הוא: השינוי וה„תולדה“ הנגרמים על ידי לימוד התורה אצל האדם הלומד אינם מצד ה„מלמד“, אלא מצד התורה, שהיא מכילה את כח „הגבורה“.

ולכן: כאשר יהודי לומד תורה עם חבירו באופן האמור לעיל – „מה שלמד מפי הגבורה“ – מפני חובתו, אכן, נגרמת כאן אצל התלמיד הולדה ברוחניות, אך „הולדה“ זו אינה מתייחסת ל„מלמד“, אלא לתורה ולמצוות התורה – „מפי הגבורה“. כשם שמכות מצרים נקראות⁴³ „אותות“, של הקדוש ברוך הוא, כי משה עשאן על פי ציווי ה' ובשליחותו, והמלמד מקבל שכר על קיום מצות הגבורה, אך אין לגביו פעולה של „הולדה“⁴⁴.

רק כאשר הוא לומד תורה עם הוולת (לא מפני הדין של ציווי ה' ושליחותו, אלא באופן של לפנים משורת הדין, שהוא עושה זאת מעצמו, הרי אז ה„הולדה“ מתייחסת ושייכת אליו.

2. „כל המלמד .. כאילו ילדו“

אך עדיין יש להבין: לפי האמור לעיל יוצא, שהענין של „נעשו אלו התולדות שלו“ מתאים (א) רק לגבי משה, אשר הוא בעצמו למד „מפי הגבורה“ ולכן לימדו עם בני אהרן יכול היה לחדש בהם הולדה רוחנית, (ב) רק „ביום דבר ה' את משה“, שאז היתה התחלת הלימוד עם בני אהרן – „מה שלמד מפי הגבורה“. ואם כך, אין מובן: כיצד ניתן ללמוד מכך, ש„כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו“?

ההסבר לכך הוא: אם נאמר שהענין של „נעשו אלו התולדות שלו“ מתאים רק לגבי משה, הרי יוצא, שבהוספת המילה „משה“ בפסוק זה רומזת התורה רק לטיפור דברים אשר ארע פעם ושייך רק למשה.

אך בפשוטו של מקרא יש לומר – וצריך לפרש כן בכל מקום אפשרי – שהתורה היא הוראה ולימוד, כפי שמציין רש"י במספר

(43) ר"פ בא.

(44) ע"ד: תמרא למר' (ה' – הגבורה) (ווק) טיבות לשקיי' (ב"ק צב, ב). וק"ל.

לירושלים (כנ"ל).

ויש להוסיף, שענין זה מרומז גם בשמו¹⁴ של „בית רבינו“ שבדורנו:

„רבינו“ – ב' שמותיו רומזים על הגאולה: שמו הראשון – יוסף – ע"ש „ביום ההוא יוסיף אדניי שנית ידו לקנות את שאר עמו אשר ישאר מאשור וממצרים גו' ומאיי הים גו' ואסף נדחי ישראל ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ“¹⁵, ושמו השני – יצחק – ע"ש הצחוק והשמחה ששלימותה בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כמ"ש¹⁶ „אז ימלא שחוק פינו“, „אז דייקא, לעתיד לבוא“¹⁷, כשיאמרו ליצחק (דוקא) „כי אתה אבינו“¹⁸.

ו„בית (רבינו)“ – מספרו שבע מאות ושבעים¹⁹, וע"ש מספר זה נקבע שמו אשר יקראו ל„בית רבינו“ בפי כל ישראל, „770“²⁰, שמספר זה הוא הגימטריא ד„פרצת“, ע"ש „ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה“²¹, שרומז שמבית זה אורה יוצאה לכל ד' רוחות העולם, ובאופן של פריצת גדר, שכל ד' רוחות העולם מתעלים לדרגת ארץ ישראל („עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות“), כולל ובמיוחד שכל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם נקבעים בארץ ישראל ומתחברים לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, עליו נאמר²² „פרצת עליך

(14) כידוע שהשם מורה על תוכנו ומהותו של הדבר הנקרא בשם זה (תניא שעהוה"א ספ"א. וראה בארוכה תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) ס"א וש"נ).

(15) ישע"י יא, יא-יב.

(16) תהלים קכו, ב.

(17) משא"כ בזמן הגלות, ש„אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה"ז, שנאמר אז ימלא שחוק פינו“ (ברכות לא, א).

(18) ישע"י סג, טז. שבת פט, ב.

(19) להעיר מהנהגת גדולי ישראל שלמדו רמזים והוראות בעבודת ה' גם מעניני חול כיו"ב (כמו מספר הקרון במרכבת המסע, שהו"ע עראי, ועאכו"כ בנוגע לבית קבוע), ובפרט בנדוד"ש שהמספר נעשה שמו של הבית, כבפנים.

(20) הן בלשון הקודש – שבע מאות שבעים, הן באדיש – זיבן זיבעציק, והן בלשון המדינה (אנגלית) – „סעווען סעווענטי“.

(21) ויצא כה, יד.

(22) וישב לה, כט.

גאולתכם".

... יש לבאר כהנ"ל בנוגע ל"בית רבינו שבבבל" בדורנו זה – ביתו (בית הכנסת ובית המדרש) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו:

... בדור זה, דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, מסיימים ומשלימים "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"⁸ לעשות מארץ העמים ארץ ישראל גם במקום היותר תחתון דארץ העמים, חצי כדור התחתון (שבו לא הי' מתן תורה⁹), אשר, ע"י העלאת המקום היותר תחתון מעלים גם את כל שאר המקומות דארץ העמים¹⁰, וענין זה נעשה ע"י "בית רבינו" שבחצי כדור התחתון, שממנו אורה יוצאה לכל העולם, לעשות מהעולם כולו (עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל) ארץ ישראל, שזהו"ע ד"עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות"¹¹, ו"עתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל"¹¹, שבה יוקבעו כל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם כולו מחובר לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, נשיא הדור, שהוא המשיח (גואלן של ישראל) שבדור, ועוד וג"ו עיקר, שהוא הנשיא דתורת החסידות¹², אשר, ע"י הפצתה חוצה ("יפוצו מעינותיך חוצה", עד לחוצה שאין חוצה ממנו, בכל קצוי תבל) פועלים ביאת מלכא משיחא¹³.

ועפ"ז מובן גודל העילוי ד"בית רבינו" – "מקדש מעט" העיקרי בגלות האחרון, "שנסע מקדש וישב שם", ולכן "הרי הוא מקום המקדש גופי' דלעתיד", ולא עוד אלא שבו יתגלה מקדש העתיד, ומשם ישוב

(8) תניא רפ"ז.

(9) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' תצב ואילך. וש"נ.

(10) "כמו בהגבהת כותלי בית שצריכים להתחיל להגבי' הקורה התחתון דוקא ואז ממילא יוגבהו העליונים הימנו, משא"כ אם הי' מתחיל מאמצע הכותל לא הי' מגבי' התחתונים" (תו"א בראשית ד, רע"א).

(11) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח. יל"ש ישע"י רמז תקג.

(12) להעיר, שתורת החסידות היא בחי' היחידה שבתורה (ראה קונטרס ענינה של תורת החסידות), הקשורה עם בחי' היחידה שבישראל, נשמתו של משיח צדקנו (רמ"ז לוח"ב מ, ב. ועוד).

(13) אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחלתו.

מקומות⁴⁵ שפסוק בא "ללמד" וכדומה.

לכן מסביר רש"י כך גם בענינו, שלמרות שהענין של "נעשו אלו התולדות שלו" ממש אפשרי רק אצל משה, אשר "למד מפי הגבורה" ודוקא, "ביום דבר ה' את משה", בכל זאת לומדים מכך^{45*}, שגם "כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו".

כיון שכל הענין בתורה, אשר כל יהודי לומד עם "בן חבירו" בכל זמן, נאמר "מפי הגבורה" – למרות (שא) ה"מלמד" לא למד זאת מפי הגבורה (וב) "בן חבירו" הוא כבר למדן – למרות זאת מקבל ה"מלמד" שכו, שנחשב לו "כאילו ילדו".

אבל יש לומר, שבדיוק הלשון "כל המלמד את בן חבירו". ולא "חבירו"⁴⁶, מתכוון רש"י לזמון, שהענין של "מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו" קיים בעיקר כאשר מדובר על לימוד עם "בן חבור" – ילד שהוא בתחילת הלימוד⁴⁷. וכיון שהמלמד מתחיל את לימוד התורה עם "בן חבירו", לכן יש כאן חידוש שהוא כ"הולדה" רוחנית^{47*}.

ח. "האומר דבר בשם אומרו"...

מכאן ניתן ללמוד, בדרך אגב, הסבר על חשיבות הענין של "אומר דבר בשם אומרו", עד שאמרו חז"ל⁴⁸ שהוא "מביא גאולה לעולם":

(45) ר"פ נח ובהרבה מקומות.

(45*) וי"ל דלכן מביא רש"י ענין זה (מלמד דכל המלמד כו') תיכף בדיבור ראשון (ד"ה ואלה תולדות) בהמשך ל, ונקראו תולדות משה לפי שלמדן תורה" (ולא לאחרי שמסיים הביאור (בד"ה שלאח"י) איך נעשו, תולדות משה, כנ"ל בארוכה) – כי ההשוואה (והלימוד) היא רק בכללות הענין ש, נקראו תולדות משה לפי שלמדן תורה" (ולא – באופן המיוחד דנדוד, שנעשו אלו התולדות שלו").

(46) ולהעיר שבכמה דפוסי רמב"ן כאן, לא הועתק ב, לשון רש"י תיבת "בן".

(47) בסגנון אחר: "בן חבירו" מדגיש שאין בו רק המציאות ד, בן חבירו" ותו לא (כי לא למד תורה מעולם).

(47*) ראה גם לקו"ש [המתורגם] חט"ז ע' 192 ואילך.

(48) אבות פ"ז, ו. ושי"נ. ובמג"א א"ח סקנ"ו דעובר בלאו (והוא מתנוונא פרשתנו כב – וראה שד"ח כללים מע' העי"ן כלל סד (כרך ג' ע' תרכה ותרלד) וש"נ במש"כ (בלאו").

וצ"ע בשו"ע אדה"ז שם (וכן בחלק חו"מ) השיטת כל ענין זה (ועוד כמה) אף שהביא מש"כ לאח"י במג"א (וכן שינה הסדר כמה שהביא). – ראה שיחת ש"פ תשא תש"מ.

כאשר מוסרים ענין בתורה, בשם אומרו" מדגישים בכך את המסורה שבתורה, כפי שהיא התקבלה מד"ב, וכך, דור אחר דור עד משה רבינו⁴⁹, אשר משה "למד מפי הגבורה".

ועל ידי כך שמקשרים את דבר התורה שמוסרים עם משה רבינו, אשר למד זאת מפי הגבורה, מגלים את הכח של "פי הגבורה" הטמון בדבר התורה, ובכח זה מביאים את ענין "ההולדה", כדלעיל –

ויש לומר יותר מכך, שלכן הוא "מביא גאולה לעולם", כי הגאולה היא ענין של גבורה ו"לידה", כפי שמוסר בכמה מקומות⁵⁰.

ט. לימוד התורה – חיות חדשה

אמנם בדרך הפשט אי אפשר לומר שבאמצעות "כל המלמד את בן חבירו תורה" נגרם ענין ה"הולדה" ממש, כדלעיל –

אך כיון שהתורה, שהיא תורת אמת, אומרת על כך ש"מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו" מובן, שאין זו רק השוואה חיצונית לענין אחר, אלא שבכל זאת, בפנימיות הענינים התחדש משהו "מעין"⁵¹ – כאילו – "ילדו"⁵².

ההסבר לכך הוא: העונש על ביטול תורה הוא "דבר ה' בזה הכרת תכרת"⁵³, כלומר, היפך החיות ר"ל. כי חיותו של היהודי תלויה בתורה – "כי הם חיינו" – ולכן, כאשר היהודי פורש מן התורה, הרי זה כדגים הפורשים מן הים⁵⁴.

ולפי תורת הבעל-שם-טוב⁵⁵, שבכל רגע הקדוש-ברוך-הוא מחזק את קיומו וחיותו של כל נברא, יוצא, שכאשר יהודי לומד תורה,

בכללות הענין דאמירת דבר בשם אומרו ראה שד"ח כרך ז' ע' א'תקמא ואילך. כרך ח' ע' 3430 ואילך.

(49) ראה תנחומא שם: לומר כו' אפילו משלישי הלכה כו' הלכה למשה מסיני.

(50) יחזקאל קאפ"ט טז. תו"א ר"פ וארא. ובכ"מ.

(51) ראה גם לקו"ש [המתורגם] חו"ח ע' 446 בביאור מחו"ל (תנחומא צו יד) "אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבנין הבית".

(52) להעיר גם משל"ה פרשתנו (שנב, א): ולא תאמרו כאילו ילדו ולא ילדו ממש כו'.

(53) סנהדרין צט, א.

(54) ברכות סא, ב. ע"ז ג, סע"ב.

(55) שער היחוד והאמונה פ"א.

הוספה בשורת הגאולה

ע.

יש לומר – שהמקדש דלעתיד (ש"בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים¹) יתגלה תחילה בהמקום "שנסע מקדש וישב שם"² בזמן הגלות ("בית רבינו שבבבל"³), ומשם יועתק למקומו בירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמרומז בלשון הרמב"ם (בהלכות מלך המשיח⁴) "ובנה מקדש במקומו" – דלכאורה: מהו הצורך להשמיענו כאן שבנין המקדש הוא במקומו? ולאידך, למה אינו מפרש המקום, "ובנה מקדש בירושלים"? – ש"במקומו" רומז גם על מקומו של מלך המשיח בזמן הגלות (לפני ש"הרי זה משיח בודאי"), היינו, שבהיותו בגלות (ששם יושב⁵ וממתין ומצפה לגאול את בני ושכינה עמהן מהגלות) בונה מלך המשיח מקדש (מעט) שהוא מעין ודוגמת המקדש שבירושלים (כמו "בי כנישתא דשף ויתיב"³, "שנסע מקדש וישב שם"), בתור הכנה למקדש העתיד, שיתגלה תחילה שם, ומשם ישוב (עם הקב"ה ובנ"י) לירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמ"ש במדרש⁶ ש"בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם", קאי על גג בית המקדש דמקדש מעט שבחוץ לארץ⁷ שהוא במקום המקדש בירושלים ("שנסע מקדש וישב שם"), כי, לאחרי שמקדש העתיד יתגלה וירד למטה לא יהי צורך להשמיע לישראל "הגיע זמן

שיחות

במדבר

לקוטי

ומונע את "הכרת תכרת" הרי אין זו רק מניעה בדרך השליחה, שהוא מונע את הפסקת החיות, אלא יש בכך ענין חיובי: על ידי לימודו הוא גורם לכך שהקדוש-ברוך-הוא יחדש את קיום חיותו. ולכן "כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו": בכל פעם שלומדים,

(משיחת ש"פ במדבר תשכ"ח, ותשל"ח)



לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח

❧ ❧ ❧

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

❧ ❧ ❧

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

לעולם ועד

(1) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(2) ערוך ערך שף (הובא בחדא"ג מהרש"א מגילה כט, א).

(3) מגילה כט, א.

(4) ספ"א.

(5) ראה סנהדרין צח, א: "יתיב אפיתחא דרומי".

(6) יל"ש ישעי' רמז תצט.

(7) ועפ"ז יומתק הדיוק "עומד על גג בית המקדש" – ש"גגות . . . לא נתקדשו" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ז), שרומז על חו"ל בערך לקדושת א"י.